23 645 Openbaar vervoer

Nr. 910 Brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2026

De rederijen van de Vervoerconcessie Waddenveren West, B.V. Terschellinger Stoomboot Maatschappij (hierna: TSM) en de Vervoerconcessie Waddenveren Oost, Wagenborg Passagiersdiensten B.V. (hierna: WPD), hebben de vervoerplannen voor 2027 bij mij ingediend (respectievelijk bijlage 1 en 2). Als concessieverlener dient het ministerie van IenW te besluiten in hoeverre het instemt met deze vervoerplannen. Met deze brief informeer ik uw Kamer hierover.

In de brief van 15 mei 2023 heeft het Ministerie van IenW uw Kamer geïnformeerd over initiatieven die aan de hand van de bevindingen van de midterm review (hierna: MTR) genomen zouden worden.[1] De MTR is halverwege de looptijd van de concessies voor het passagiersvervoer van en naar de Friese Waddeneilanden uitgevoerd (2022). Inmiddels zijn alle initiatieven in de brief van 15 mei 2023 uitgevoerd. Hierover informeer ik u via deze brief.

Als laatste informeer ik u in deze brief over de evaluatie van de tijdelijke subsidieregeling consumenteninspraak Friese Waddenveren 2022-2026, die in lijn met de evaluatieverplichting uit artikel 9 van deze regeling is uitgevoerd en de opvolging daarvan.

Vervoerplannen 2027 TSM en WPD
Allereerst worden hieronder de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2026 beschreven.

Tarieven
De tarieven van beide rederijen worden in de vervoerplannen in 2027 met 3,4% verhoogd. De voorgestelde tariefstijging komt overeen met de door mij vastgestelde maximale tariefindexatie voor 2027. De vervoerplannen (en de maximale tariefindexatie) zijn vastgesteld op basis van de reeds ontvangen financiële verantwoordings- en prognose-informatie van de rederijen. Vanwege de fase waar de concessies zich nu bevinden, kon het validatieproces niet tijdig afgerond worden.
Het is echter voor eilandbewoners, toeristen en ondernemers van groot belang dat de maximale tariefindexatie en tarieven nu worden vastgesteld, zodat de rederijen de reserveringssystemen open kunnen stellen en men de afvaarten voor 2027 kan gaan boeken. Met de rederijen is afgesproken dat zij de stukken zo snel mogelijk gevalideerd nasturen. Het beeld is dat deze nazending van geen invloed zal zijn op de maximale tariefindexatie en de tarieven van 2027. Mocht dat wel zo zijn, dan zal ik met de rederijen in gesprek gaan om dit zo snel mogelijk te herstellen.

De resultaten van de OV-Klantenbarometer van 2025 gaven bij beide rederijen geen aanleiding om af te zien van de verhoging van het maximumtariefniveau (Terschelling: 8.4, Vlieland: 8.5, Schiermonnikoog: 8.3 en Ameland: 8.3). De

[1] Kamerstuk 23 645, nr. 802.

rederijen worden waarschijnlijk ook in 2027 geconfronteerd met hogere brandstofprijzen, IenW is met de rederijen in gesprek over mogelijke maatregelen voor als dat nodig mocht blijken.

Dienstregeling
Ten opzichte van 2026 past WPD in 2027 verschillende vertrektijden van de sneldienst tussen Ameland en Holwert aan, zodat er een betere spreiding is ten opzichte van de veerdienst en de aansluitingen voor reiziger verbeteren. Daarbij is rekening gehouden met signalen vanuit onder andere de eilanders, speciaal onderwijs en ondernemers. Ook tussen Lauwersoog en Schiermonnikoog worden beperkt enkele afvaartijden van de sneldienst aangepast, zodat de aansluiting op het Openbaar Vervoer verbetert. De belangrijkste wijziging betreft de veerdienst. Zo gaat de vaartijd naar vijftig minuten en wordt de laad- en lostijd van 25 naar 15 minuten teruggebracht. Voor TSM zijn er geen wijzigingen voorzien.

Overige wijzigingen
WPD benoemt in haar vervoerplan dat zij in 2027 de ketenreis verder uitwerkt op basis van inzichten uit het klantreisonderzoek, dat zij de samenwerking met ov-partners intensiveert en dat zij verkent welke mogelijkheden er zijn om de maatschappelijke bijdrage te versterken.

Instemming vervoerplannen TSM en WPD 2027
Ik heb besloten om in te stemmen met beide vervoerplannen voor zover deze vervoerplannen toezien op de concessie-afspraken. Dit doe ik op basis van de reeds ontvangen financiële verantwoordings- en prognose-informatie van de rederijen (zie voor informatie, het kopje tarieven).

De vervoerplannen zijn door de rederijen voorgelegd aan de consumentenorganisaties en decentrale overheden. De rederijen hebben daarbij de zienswijzen en adviezen van deze partijen overgenomen, of hebben duidelijk aangegeven waarom zij hiervan zijn afgeweken. Teksten in de vervoerplannen die geen betrekking hebben op de eisen uit de concessies heb ik enkel ter kennisgeving aangenomen.

Midterm review
Inmiddels zijn de aanbevelingen die voortkwamen uit de bevindingen van de MTR uitgevoerd. Specifiek wil ik uitlichten dat het proces rondom overmachtssituaties beter is ingericht en dat de definities en terminologie van IenW en Rijkswaterstaat (RWS) nu beter op elkaar zijn afgestemd. Dit komt tot uiting in het vernieuwde overmachtsformulier, een formulier dat de rederijen indienen wanneer er niet gevaren kan worden door een oorzaak die als overmacht gekwalificeerd kan worden. Met de aanpassingen kan RWS, ten opzichte van de vorige versie, beter controleren of de ingediende reden voor overmacht juist is. Daarnaast zijn de aansluitingen op het OV als reden voor vertraging toegevoegd. Dat houdt in dat dergelijke vertraging die hierdoor ontstaat volgens de concessie niet meegenomen wordt in het percentage maximale toegestane vertraging waaraan de rederijen dienen te voldoen.

Tijdelijke subsidieregeling consumenteninspraak Friese Waddenveren 2022-2026
IenW heeft een evaluatie laten uitvoeren van de tijdelijke subsidieregeling consumenteninspraak Friese Waddenveren 2022-2026, conform het proces dat is beschreven in deze regeling. Het evaluatierapport is als bijlage bij deze brief

meegestuurd. De evaluatie was gericht op de doeltreffendheid van de regeling, de effecten in de praktijk en de vraag of een nieuwe regeling wenselijk is. Het doel van de tijdelijke subsidieregeling is om de consumentenorganisaties financieel te ondersteunen, zodat zij consumenteninspraak binnen de huidige concessies voor de Friese Waddenveren kunnen faciliteren en bevorderen. Voor de evaluatie zijn, naast bureauonderzoek, interviews afgenomen met TSM, WPD, Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer (ROCOV) Fryslân, de consumentenplatforms Waddenveren Oost en West, de klantenpanels van de rederijen, de betrokken decentrale overheden en het ministerie zelf.

Uit de evaluatie blijkt dat de regeling doeltreffend is en bijdraagt aan consumenteninspraak. De consumentenplatforms voeren structureel, open en constructief overleg met de rederijen en brengen jaarlijks advies uit over de vervoerplannen en eventuele andere veerdienst gerelateerde zaken. Dit heeft onder andere geleid tot aanpassingen op het gebied van toegankelijkheid, dienstregelingen en uitvoering. Adviezen worden niet altijd overgenomen, maar wel zichtbaar gewogen door de rederijen. De subsidie wordt in de praktijk voornamelijk ingezet voor ambtelijke ondersteuning. Deze wordt door vrijwel alle betrokkenen als essentieel beschouwd.

Aanbevolen werd om de regeling voort te zetten met dezelfde eenvoudige en laagdrempelige opzet, en om het bedrag te herijken om zodoende meer ruimte te bieden voor kostenstijgingen en extra inzet. Als opvolging van deze evaluatie ben ik dan ook bezig met het opstellen van een nieuwe subsidieregeling die vanaf volgend jaar in werking zal treden. Hierin neem ik de aanbevelingen vanuit de evaluatie mee.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
A.W.H. Bertram